

ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร

LEARNING MANAGEMENT SKILLS IN THE 21ST CENTURY OF TEACHERS UNDER
THE OFFICE OF SAMUT SAKHON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA.

อรอุษา วงศ์จรัสเกษม^{1*}, อาจารย์ ดร.ธีรวุธ ธาดาทันติโชค², อาจารย์ ดร.ดวงใจ ชนะสิทธิ³

Onusa Wongcharatkasem^{1*}, Theerawoot Thadatontichok², Duangjai Chanasit³

¹นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

²ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

³ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Received : February 13,2018

Revised : March 26,2018

Accepted : May 3,2018

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร 2) เปรียบเทียบระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 จำแนกตาม ตำแหน่งระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ ขนาดโรงเรียน และการได้รับส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรม 3) เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมี 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 คือครู จำนวน 322 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน และกลุ่มที่ 2 คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยแบบสอบถามมีค่าความตรงด้านเนื้อหาระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 และค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการร่วมมือ/การทำงานเป็นทีม ด้านการสื่อสาร ประสานงานและสื่อความหมาย ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคม

พหุวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการเป็นพี่เลี้ยงให้ข้อมูลย้อนกลับและอำนวยความสะดวก ด้านการคิด คิดเชิงวิพากษ์ คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ การสะท้อนความคิด และด้านการประเมินและบริหารจัดการเรียนการสอน

2. ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ และการได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ประกอบด้วย 1) ด้านผู้เรียน สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้ครูผลิตสื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านครู ส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูปรับกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม จัดโครงการหรือกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาตนเองของครูด้านวิชาชีพ ส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม นำเครื่องมือและเทคโนโลยีที่หลากหลายมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูได้รับการฝึกอบรมการจัดทำนวัตกรรม การพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบสื่อออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ต่าง ๆ และ ปลุกฝังทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมให้กับครู 3) ด้านผู้บริหาร มีการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สอบถามความต้องการของครูผู้ปฏิบัติงาน จัดสรรงบประมาณ ส่งเสริมการใช้กระบวนการ PLC (Professional Learning Community) การแจ้งข่าวสารรายละเอียดที่ชัดเจน ทำความเข้าใจกับครู วางนโยบายของโรงเรียน กำหนดวิธีการทำงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน กำหนดบทบาทหน้าที่ครูในการทำงานที่ชัดเจน ส่งเสริมขวัญและกำลังใจ 4) ด้านผู้ปกครองและชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย โดยการชักชวน เชิญชวนผู้ปกครอง บุคคลต่าง ๆ ในชุมชนมารวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรม ส่งเสริมและสนับสนุนผู้ปกครองและชุมชนเป็นกรรมการและเน้นการเข้ามาจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับผู้เรียนโดยตรง สอบถามความต้องการของชุมชน ส่งเสริมให้ครูใช้ความสามารถที่มีให้ตรงกับความต้องการของชุมชน

คำสำคัญ : ทักษะการจัดการเรียนรู้, ทักษะครูในศตวรรษที่ 21, ประถมศึกษา

Abstract

The research aimed to: 1) study the level of learning management skills of teachers in the 21st century; 2) compare the learning management skills of teachers in the 21st century as classified by job position, educational level, work experience, affiliated learning strand, school size, and support and promotion of activities; and 3) propose the guidelines for developing learning management skills of teachers in the 21st century. The research sample consisted of 2 groups. The first group consisted of 322 teachers, derived by proportional stratified random sampling. The second group consisted of 9 school administrators, derived by purposive sampling. The research instruments, constructed by the researcher, were a questionnaire with the content validity between 0.67-1.00, and the values of Cronbach's Alpha reliability coefficient equal to 0.97; and an interview form. Data were analyzed with percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance, and content analysis.

The findings of this research were as follows:

1. Overall and in specific aspects, the learning management skills in the 21st century was at a high level. These aspects were collaborative/team working; coordination and communication; coexistence in a multicultural society; information technology; mentors in giving feedback and facilitating learning; thinking, critical thinking, creative thinking, analytical thinking, and reflective thinking; and evaluation and administration of learning management.

2. The learning management skills in the 21st century as classified by school size obtained statistically significant difference at .05; whereas, job position, educational level, work experience, affiliated learning strand, and support and promotion of activities showed no difference.

3. The suggested guidelines associated with development of learning management skills of teachers in the 21st century were as follows: 1) in learner aspect, teachers should be supported materials and equipment in producing instructional media suitable for learners, encouraged and supported teachers to do learner development research, and promoted teachers to analyze learners individually. 2) In teacher aspect, teachers should be encouraged to realize importance in using English and 3rd language; to adjust learning activities by using inquiry technique, project-based learning, or activities focusing on teachers' professional self-development; to organize learning atmosphere and environment and apply various teaching material and technology; and to attend a training in producing innovation, electronic and online media through websites, and instill innovative thinking to teachers. 3) In administrator aspect, the administrator should supervise teachers' learning activities, inquire teachers' need, provide budget, support implementation of professional learning community, inform clear and concise information, make understanding with teachers, set school policy and determine working process to the same direction, define clear roles and duties of teachers, and support teachers' morale and motivation. 4) In parent and community aspect, parents and community should be encouraged to collaborate in school activities and to be school committee. The school should emphasize on organizing direct activities to learners, ask community's need, and support teachers to use competence in response to community's need.

Keywords : learning management skill, teacher's skill in the 21st century, primary education

ภูมิหลัง

ปัจจุบันโลกมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว อันสืบเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยี เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน กระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิตของคนในสังคม ทั้งทางด้านเศรษฐกิจธุรกิจ กฎหมาย การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ซึ่งวรรณ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์ [1] ได้กล่าวว่า ในยุคที่การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นนี้ สัญญาประชาคมยุคใหม่ (social contract) ต่างจากยุคที่ผ่านมา คือ คนที่มีความรู้ มีทักษะในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์

ใหม่ ๆ ได้เท่านั้นจึงจะประสบผลสำเร็จ ดังนั้นทักษะแห่งศตวรรษใหม่จึงกลายเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับพลเมืองในยุคปัจจุบัน การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าสู่มาตรฐานสากลได้นั้น หลักสำคัญก็คือการศึกษาเพราะการศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ จึงจำเป็นต้องยกระดับประชากรให้ได้มาตรฐานสากล สิ่งแรกที่ควรริเริ่มพัฒนาคือ คนรุ่นใหม่ รัฐบาลจึงต้องปรับเปลี่ยนนโยบายการพัฒนาประเทศจากที่เคยพัฒนาด้านเศรษฐกิจมาเป็นการพัฒนาคนแทน

กระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาจะต้องพัฒนากำลังคนให้มีความขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันบนเวทีโลก จึงได้มีแผนการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ (พ.ศ.2558-2564) มีแผนการผลิตและพัฒนาากำลังคน เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันที่สอดคล้องกับนโยบายของชาติ (พ.ศ.2557) ที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาคนอย่างยั่งยืน และจากแนวโน้มการปฏิรูปการศึกษาในหลายประเทศได้ให้ความสำคัญอย่างมากกับ “ทักษะ” (Skill) หรือความชำนาญในการปฏิบัติมากกว่าเนื้อหา ตามตำรา (Content) ซึ่งนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2558 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท นอกจากนี้ยังได้ตระหนักถึงความสำคัญและเตรียมความพร้อมด้านวิชาชีพให้ผู้เรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนจบมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษามองเห็นภาพงานอาชีพต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง สำรวจความสนใจ ความถนัด และมองเห็นเส้นทางชีวิตในอนาคต เพื่อวางแผนในการศึกษาต่อ หรือเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมีคุณภาพ และได้ร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อเตรียมคนให้มีทักษะและศักยภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานด้านทักษะฝีมือ ด้านร่างกายและจิตใจ ด้านลักษณะนิสัยในการทำงาน (ขยัน อดทน กระตือรือร้น ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบ) ให้สามารถก้าวสู่โลกแห่งการทำงานหรือศึกษาต่อ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [2]

จากนโยบายดังกล่าว ครูจึงต้องตื่นตัวและเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีทักษะสำหรับการดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 โดยทักษะที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skills) ที่มุ่งเน้นความสามารถ และทักษะที่จำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ครูต้องเปลี่ยนบทบาทเป็น “โค้ช” ด้วย เนื่องจากในปัจจุบันความรู้มีมาก ครูจะจัดการอย่างไรเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ทั้งหมด ผลวิจัยแนะนำว่า ให้สอนเฉพาะที่สำคัญ ๆ ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปบูรณาการต่อยอดได้ ส่วนความรู้ที่ไม่ได้สอน ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้เอง สิ่งสำคัญในการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 คือต้องเปลี่ยนวิธีการของการศึกษา เปลี่ยนเป้าหมายจากให้ความรู้ ไปสู่ ให้ทักษะ เปลี่ยนจาก ครูเป็นหลัก เป็น ผู้เรียนเป็นหลัก [3] ในทำนองเดียวกัน วิจารณ์ คุรดี และณมน จีรังสุวรรณ [4] กล่าวว่า หน้าที่ของครูต้องเปลี่ยนจากเน้นสอนหน้าชั้นเรียนเพียงอย่างเดียวหรือสั่งสอนไปทำหน้าที่จุดประกายความสนใจใฝ่รู้ (Inspire) สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนได้ใช้จินตนาการสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ (Learning by Doing) และเกิดการต่อยอดทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 จากการลงมือปฏิบัติตนเป็นทีมร่วมกับเพื่อนนักเรียน เน้นการเรียนรู้และค้นคว้าหาความรู้มากกว่าตัวความรู้

การพัฒนาคุณภาพครูซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนให้การปฏิรูปการศึกษาประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับเจริญ ภูวิจิตร [5] มีมุมมองว่าต้องเร่งพัฒนาทั้งครูผู้สอนและผู้เรียน ให้มีคุณภาพก้าวหน้าทันทัดเทียมนานาชาติ มีทักษะและความคิดของการเป็นพลเมืองโลกแห่งศตวรรษที่ 21ที่ต้องอยู่ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาของประเทศไทย นโยบายในการพัฒนาศักยภาพครูอาจารย์ โดยเน้นการอบรมและจัดสื่อการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการยกระดับคุณภาพ

การศึกษา ที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนซึ่งการที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูผู้สอนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเป็นการเร่งด่วนเช่นกัน หากพิจารณาแล้วจะพบว่าปัจจุบันปัญหาเรื่องคุณภาพครูอยู่ในลำดับความสำคัญประการแรกที่จะต้องแก้ไขโดยรวดเร็วเนื่องจากส่งผลกระทบต่อผู้เรียนโดยตรง อีกทั้งกระแสการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่จำเป็นต้องมีการปรับตัวทั้งผู้เรียนและผู้สอน ผู้เรียนต้องปรับตัวให้ทันกับการสอนของผู้สอนเพื่อลดช่องว่างระหว่างความรู้และทักษะที่ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้ในสถานศึกษา กับ ความรู้และทักษะที่ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ส่วนผู้สอนจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับการเรียนรู้ให้เท่าทันยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง จากการศึกษาพบว่า ปัจจุบันมีการบรรจุแต่งตั้งครูผู้ช่วยเป็นจำนวนมาก ครูใหม่บางส่วนเพิ่งเริ่มต้นการเป็นครู ที่มีประสบการณ์สอนน้อยกว่า 2 ปียังขาดประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียน นอกจากนี้ครูบางส่วนที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 2 ปีขึ้นไป ก็ยังขาดความรู้ที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการส่งเสริมทักษะผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ประเด็นที่น่าสนใจสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้คือการศึกษาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อทราบศักยภาพด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาทักษะครู ให้สอดคล้องกับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

จากประเด็นที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาโดยการสังเคราะห์เอกสารการวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศที่จะทำให้มองเห็นแนวโน้มการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นการวิจัยเรื่อง “ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21” จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ขนาดโรงเรียน และการได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรม
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 2,146 คน จากสถานศึกษา 103 แห่ง กลุ่มตัวอย่างมี 2 กลุ่มประกอบด้วยกลุ่มที่ 1 เป็นครูที่ตอบแบบสอบถามได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan [6] จากครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 1,989 คน ได้กลุ่ม

ตัวอย่างทั้งสิ้น 322 คน และ กลุ่มที่ 2 คือผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จากผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 157 คน โดยพิจารณาเลือกโรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามในระดับดีมาก

2. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยกำหนดวิธีการดำเนินการ ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิดจากหนังสือ ทฤษฎี เอกสาร วารสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 แล้วกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของแบบสอบถาม

2.2 นำตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 มาพัฒนาเป็นเครื่องมือการวิจัยในลักษณะของแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 และนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและแก้ไขตามคำแนะนำ

2.3 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยโดยการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item-Objective Congruence) ซึ่งพิจารณาข้อกระทงคำถามที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 และปรับปรุงแก้ไขจำนวนภาษาตามข้อเสนอแนะ

2.4 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยด้านความเชื่อมั่น (Reliability) นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการวิจัย แต่มีคุณสมบัติเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างทุกประการ ผู้ให้ข้อมูลเป็นครูในโรงเรียนวัดเขาวัง (แสง ช่างสูนิจ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ออกมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) [7] ได้เท่ากับ 0.97

3. การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างให้ใช้การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้านทุกด้าน คือ 1) ด้านการร่วมมือ/การทำงานเป็นทีม 2) ด้านการสื่อสาร ประสานงานและสื่อความหมาย 3) ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม 4) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 5) ด้านการเป็นพี่เลี้ยงให้ข้อมูลย้อนกลับและอำนวยความสะดวก 6) ด้านการคิด คิดเชิงวิพากษ์ คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ และ 7) ด้านการประเมินและบริหารจัดการเรียนการสอน

2. การเปรียบเทียบทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของครู พบว่า

2.1 ครูที่มีตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้และการได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมต่างกัน มีระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการคิด คิดเชิงวิพากษ์ คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ การสะท้อนความคิด พบว่า มี 2 คู่ คือ คู่ที่ 1 ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง คู่ที่ 2 ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการสื่อสาร ประสานงานและสื่อความหมาย พบว่า มี 1 คู่ คือ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่มีระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมพบว่ามี 1 คู่ คือ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่มีระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ได้ ดังนี้

3.1 ด้านผู้เรียน ควรสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้ครูผลิตสื่อที่ในใช้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

3.2 ด้านครู ส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูปรับกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม จัดโครงการหรือกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาตนเองของครูด้านวิชาชีพ ส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม รวมทั้งเครื่องมือและเทคโนโลยีที่หลากหลายมาใช้ในระบบการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูได้รับการฝึกอบรมการจัดทำนวัตกรรม ปลุกฝังทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมให้กับครู ครอบบรมครูเพื่อพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบสื่อออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ต่าง ๆ

3.3 ด้านผู้บริหารผู้บริหาร ควรมีการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สอบถามความต้องการของครูผู้ปฏิบัติงาน จัดสรรงบประมาณในการจัดหาคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนของโรงเรียน ส่งเสริมการใช้กระบวนการ PLC (Professional Learning Community) มีการแจ้งข่าวสารรายละเอียดที่ชัดเจน ทำความเข้าใจกับครูวางนโยบายของโรงเรียน กำหนดวิธีการทำงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน กำหนดบทบาทหน้าที่ครูในการทำงานที่ชัดเจน ส่งเสริมขวัญและกำลังใจ

3.4 ด้านผู้ปกครองและชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย โดยการชักชวน เชิญชวนผู้ปกครอง บุคคลต่าง ๆ ในชุมชนมารวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรม ส่งเสริมและสนับสนุนผู้ปกครองและชุมชนเป็นกรรมการและเน้นการเข้ามาจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับผู้เรียนโดยตรง สอบถามความต้องการของชุมชน ส่งเสริมให้ครูใช้ความสามารถที่มีให้ตรงกับความต้องการของชุมชน

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1. ระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมมีระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก โดยพบว่าครูมีระดับทักษะด้านการร่วมมือ/การทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้พบว่า ครูมีความรับผิดชอบการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของตนอย่างเหมาะสม ข้อค้นพบในงานวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับนโยบายโรงเรียนคุณภาพ 9 ดี ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร [8] ที่ได้กำหนดนโยบายโรงเรียนคุณภาพ 9 ดี มาเป็นกลยุทธ์ และกระบวนการทางวัฒนธรรมที่มุ่งเปลี่ยนแปลงคนทั้งหมดใน

องค์การ เพื่อให้หันมาสนใจปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือการสร้างความเป็นเลิศ สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวิจิตร [9] ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการทำงานร่วมกันเป็นทีมของบุคลากร: กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลปง อำเภอปง จังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาสภาพการทำงานร่วมกันเป็นทีมของบุคลากรโรงเรียนอนุบาลปงโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงอันดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับแรกคือ ด้านการร่วมคิด ด้านการร่วมมือ และด้านการร่วมพัฒนา

ด้านการสื่อสาร ประสานงานและสื่อความหมาย ครูมีทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะครูแปลความได้ตรงกับใจความของเรื่องก่อนที่จะส่งสารออกไป สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวิจิตร [10] ได้ศึกษาทักษะการสื่อสารของบุคลากรโรงเรียนด่านทับตะโกราษฎร์อุปลักษณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงอันดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับแรกคือ เลือกสื่อที่ผู้รับสารสามารถตรวจสอบได้ เลือกสื่อที่เหมาะสมต่อสารนั้น เปลี่ยนสารให้เป็นสัญลักษณ์ที่ผู้รับสารสามารถเข้าใจได้ง่าย ส่งสารให้มีความชัดเจนและสมบูรณ์ ให้ข้อมูลที่ถูกต้องมีกลไกให้ผลสะท้อนกลับและหลีกเลี่ยงการกรองและบิดเบือนข้อมูล

ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ครูมีทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า ครูสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของทิพย์พร สมพงษ์ [11] ได้ข้อสรุปแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย ความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารในบริบทพหุวัฒนธรรมศึกษา คุณลักษณะของครูในบริบทพหุวัฒนธรรม คุณลักษณะของผู้บริหารในบริบทพหุวัฒนธรรม หลักสูตรที่สอดคล้องในบริบทพหุวัฒนธรรม การสร้างเครือข่ายในบริบทพหุวัฒนธรรม

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ครูมีทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าครูสามารถให้กระบวนการสืบค้นข้อมูลและเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเจสสิกา คนไว [12] ได้ศึกษาเรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการสอนของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการใช้มากที่สุด คือด้านการเรียนการสอน และด้านการใช้ซอฟต์แวร์

ด้านการเป็นพี่เลี้ยงให้ข้อมูลย้อนกลับและอำนวยความสะดวก ครูมีทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะครูเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตตณรงค์ เอี่ยมสำอาง [13] ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการโค้ชทางปัญญาแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการโค้ชและการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของครูพณิชยกรรม พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้รับการโค้ชด้านการจัดกิจกรรมในการเรียน ด้านบรรยากาศในการเรียนและด้านการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านการคิด คิดเชิงเชิงวิพากษ์ คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ การสะท้อนความคิด ครูมีทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูสามารถวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญฤทัย วิโคตร [14] ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4: กรณีศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนโนนทองหายโคก ผลการทดลองพบว่า กิจกรรมพัฒนาครูมีประสิทธิภาพของกระบวนการต่อผลลัพธ์สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หลังการปฏิบัติกิจกรรมตามคู่มือ ทำให้ครูที่ปฏิบัติกิจกรรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์และการจัดการเรียนรู้แบบ

บูรณาการ มีเทคนิคและวิธีการสอนที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ สามารถออกแบบและผลิตสื่อในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ให้แก่ผู้เรียน

ด้านการประเมินและบริหารจัดการเรียนการสอน ครูมีทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะครูสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการอ่านออก-เขียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของยุพิน โถคำนาม [15] ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านและเขียนโรงเรียนบ้านผักคำภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่าครูผู้สอนสามารถพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและเขียนของนักเรียนได้เพิ่มขึ้น นักเรียนส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้นและให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างมาก

2. จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า ครูมีทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครในภาพรวมและรายด้าน ทุกด้านไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ข้อค้นพบดังกล่าวสามารถนำมาอภิปรายผลเพื่อตอบสมมติฐานการวิจัยได้ ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ครูที่มีตำแหน่งต่างกันมีทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครในภาพรวมไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้จึงสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสนองชัย แสนสีดา [16] ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านการพัฒนาทักษะการคิดของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านการพัฒนาทักษะการคิดของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยของฤตินันท์ บุญทอง [17] ได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความต้องการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่ามีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยไม่ต่างกัน และเมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ด้านการคิด คิดเชิงวิพากษ์ คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ การสะท้อนความคิด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอภิวิชัย จันทร์ป [18] ได้ศึกษาสภาพปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของบุคลากรครู สังกัดสำนักงานเทศบาลนครอุบลราชธานี พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเทศบาลนครอุบลราชธานีในภาพรวมและทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ผลการเปรียบเทียบทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ผลการวิจัยครั้งนี้จึงสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจิรพรรณ จเรรัตน์ [19] ได้ศึกษาความต้องการการพัฒนาความรู้ด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการปฏิบัติงานของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 1-5 ปี และ 11-15 ปีมีความต้องการการพัฒนาความรู้ด้านการนำคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานและครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 16-20 ปี มีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการยอมรับการนำคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมมีความต้องการการพัฒนาความรู้ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ไม่แตกต่างกัน

2.4 ผลการเปรียบเทียบทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามสังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า ครูที่สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกัน มีทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครในภาพรวมและพิจารณาเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเน่งน้อย ดีถาวร [20] ซึ่งศึกษาเรื่องปัญหาความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 พบว่าครูที่อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนต่างกัน มีปัญหาการพัฒนาตนเองด้านวิชาการโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ด้านการประเมินตามสภาพจริง และด้านการวิจัยในชั้นเรียนไม่แตกต่างกัน

2.5 ผลการเปรียบเทียบทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน มีทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสา สีลากุล [21] ได้ศึกษาการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาตามความคิดของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุบลราชธานี เขต 5 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุบลราชธานี เขต 5 ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 4 ด้าน และพบว่าครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นแตกต่างจากครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นแตกต่างจากครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ ในด้านการบริหารสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และด้านการบริหารและส่งเสริมสุขอนามัยและความปลอดภัย ส่วนในภาพรวม ด้านการบริหารการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และด้านการบริหารห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุดพื้นที่สีเขียวและสิ่งอำนวยความสะดวก ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างจากครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ส่วนครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลางมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ข้อค้นพบจากงานวิจัยครั้งนี้จึงอาจกล่าวได้ว่าครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานงานวิจัย และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านการประเมินและบริหารจัดการเรียนการสอน ด้าน

เทคโนโลยีสารสนเทศด้านการร่วมมือ/การทำงานเป็นทีมด้านการคิด คิดเชิงวิพากษ์ คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ การสะท้อนความคิด ด้านการสื่อสาร ประสานงานและสื่อความหมาย และด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการเป็นที่เลี้ยงให้ข้อมูลย้อนกลับและอำนวยความสะดวกไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากครูยังขาดความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนที่เน้นการโค้ชและการดูแลให้คำปรึกษาและการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

2.6 ผลการเปรียบเทียบทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามการได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรม พบว่า ครูที่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมจากหน่วยงานต่างกัน มีทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมและพิจารณารายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งไปไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้เนื่องมาจากครูการได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมจากผู้บริหาร เขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานภายนอกอย่างเท่าเทียมกัน จึงไม่เกิดความแตกต่างในแต่ละด้าน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

จากข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ทักษะด้านประเมินและบริหารจัดการเรียนการสอนมีประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาและปรับปรุงคือ การใช้ภาษาอังกฤษและภาษาที่สามนอกเหนือจากภาษาอังกฤษ ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเห็นความสำคัญของการใช้ภาษาต่างประเทศ และประเด็นการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ผู้เรียนที่มีความสามารถปานกลางและผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ควรสนับสนุนส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยในครั้งนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สามารถนำไปเป็นแนวทางเพื่อศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

เอกสารอ้างอิง

- [1] วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอธิปจิตตฤกษ์.(2554). *ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: โอเพ่นเวิลด์ส์.
- [2] สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2558). *แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- [3] วิจารย์ พานิช. (2556). *การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- [4] วัจนรัตน์ ควตี่ และณมน จีรังสุวรรณ. (2558:). *การปฏิรูปการศึกษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21*. วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา. 27(93): 19-20.
- [5] เจริญ ภูวิจิตร. (2560, 17 พฤษภาคม). *การพัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21*. สถาบันคุรุคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 18 ธันวาคม 2560, จาก

<http://www.nidtep.go.th/webnidtep2015/index.php/2015-04-29-02-17-33/2015-04-29-02-36-50>

- [6] Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *determining sample size for research activities*. journal of education and psychology measurement, 30 (3), 607-610.
- [7] Lee J. cronbach. (1984). *essentials of psychological testing*. 4thed. New york: Harper & Row publishers.
- [8] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา. (2560). ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ประจำปีการศึกษา 2560. สมุทรสาคร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร.
- [9] ญัฐวรินทร์รักษ์. (2552). *การพัฒนาการทำงานร่วมกันของบุคลากร: กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลปง อำเภอปง จังหวัดพะเยา*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- [10] ณัชปภา ภักตร์วิไลย์. (2557). *ทักษะการสื่อสารของบุคลากรโรงเรียนด้านทัตะโกราษฎร์อุบลภัมภ์*. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [11] ทิฆัมพร สมพงษ์. (2559). *รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- [12] เฉลียว คนไว. (2557). *การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการสอนของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัว เขต 1*. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- [13] จิตณรงค์ เขียมลำอาจค์. (2555). *การพัฒนารูปแบบการโค้ชทางปัญญาแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการโค้ชและการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของครูพณิชยกรวม*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [14] เพ็ญฤทัย วิโคตร. (2559). *การพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4: กรณีศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนในทองทรายโศก*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- [15] ยุพิน ไถค่านาม. (2555). *การพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านและเขียน โรงเรียนบ้านผักคำภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- [16] สนองชัย แสนสีดา. (2555). *สภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- [17] ฤตินันท์ บุญทอง. (2555). *สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัด*

การเรียนการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

- [18] อภิวิชญ์ จันทป. (2553). สภาพและปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของบุคลากรครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเทศบาลนครอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- [19] จีรพรรณ จเรรัตน์. (2555). ความต้องการการพัฒนาความรู้ด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการปฏิบัติงานของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิตสาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าธนบุรี.
- [20] แฉ่งน้อย ดีถาวร. (2550). ปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- [21] สาสีลากุล. (2552). การบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.